

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલયમાં

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૯૬૧૯/૨૦૨૩

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય શ્રી જસ્ટિસ હેમંત એમ. પ્રચ્છક

સહી/—

૧.	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે?	હા.
૨.	રિપોર્ટરને રેફર કરવા જેવો છે કે નહીં?	હા.
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિશ્રી ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	ના.
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે	ના.

	હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	
--	--	--

=====

ગુજરાત રાજ્ય

વિરુદ્ધ

જગદીશ ડાહ્યાભાઈ પરમાર

=====

ઉપસ્થીતી:-

સુશ્રી સુરભિ ભાટી, એજુપી, અરજદાર(રો) નં. ૧ વતી

જીત વાય. રાજ્યગુરુ (૮૦૩૯), સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ વતી

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી જસ્ટિસ હેમન્ટ એમ. પ્રચ્છક

તારીખ - ૧૦/૦૯/૨૦૨૪

મૌખિક ચુકાદો

૧. રુલ. વિદ્વાન કાઉન્સેલ શ્રી જીત રાજ્યગુરુ સામાવાળા વતી રુલની નોટિસની બજવણીનો ત્યાગ કરે છે. પક્ષકારોની સંમતિથી, આ અરજી આજે આખરી નિકાલ માટે લેવામાં આવી છે.

૨. અરજદારે લેબર કોર્ટ, રાજકોટ દ્વારા રેફરન્સ (એલસીઆર) કેસ નં. પર ઓફ ૨૦૦૯ માં પસાર કરાયેલા પડકારવામાં આવેલા એવોર્ડ તારીખ ૦૫.૧૧.૨૦૨૨ ને ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ અને ૨૨૭ ની સાથે ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, ૧૯૪૭ ની જોગવાઈઓ હેઠળ નીચે મુજબની રાહત(ઓ) સાથે પ્રસ્તુત અરજી દાખલ કરી છે:-

“(એ) આ નામદાર કોર્ટ કૃપા કરીને આ સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન દાખલ કરવા મંજૂરી આપે.

(બી) આ નામદાર કોર્ટ કૃપા કરીને રેફરન્સ (એલસીઆર) કેસ નં. પર ઓફ ૨૦૦૯ માં રાજકોટ ખાતેની વિદ્વાન લેબર કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલ ચુકાદો અને એવોર્ડ તારીખ ૦૫.૧૧.૨૦૨૨ ને રદ કરવા અને બાજુ પર મૂકવા કૃપા કરે. પરિશિષ્ટ “એ” પર.

(સી) આ નામદાર કોર્ટ કૃપા કરીને રેફરન્સ (એલસીઆર) કેસ નં. પર ઓફ ૨૦૦૯ માં રાજકોટ ખાતેની વિદ્વાન લેબર કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલ ચુકાદો અને એવોર્ડ તારીખ ૦૫.૧૧.૨૦૨૨ ના અમલીકરણ પર સ્ટે આપવા કૃપા કરે. પરિશિષ્ટ “એ” પર.

(ડી) કેસના સંજોગોમાં જે ન્યાયી અને યોગ્ય જણાય તેવી અન્ય અને વધુ રાહત(ઓ) મંજૂર કરવા કૃપા કરે."

૩. અરજદાર વતી વિદ્વાન આસિસ્ટન્ટ ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર સુશ્રી સુરભિ ભાટીએ રજૂઆત કરી છે કે વર્કમેન દ્વારા ૨૪૦ દિવસ પૂરા કરવામાં આવ્યા છે તેવા તેમના કથનના સમર્થનમાં કોઈ મૌખિક કે દસ્તાવેજી પુરાવા નહોતા. તેણીએ વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે અરજદારે લેબર કોર્ટ સમક્ષ દસ્તાવેજી પુરાવા રજૂ કર્યા હતા તેમ છતાં, લેબર કોર્ટે વર્તમાન અરજદારની દલીલને નકારી કાઢી હતી અને રેફરન્સ અંશતઃ મંજૂર કર્યો હતો અને અરજદારને પાછલા વેતન વિના વર્કમેનને નોકરી પર પુનઃસ્થાપિત કરવા નિર્દેશ આપ્યો હતો, જે ગેરકાયદેસર અને વર્તમાન કેસની હકીકતોની વિરુદ્ધ છે.

૩.૧ અરજદાર વતી વિદ્વાન આસિસ્ટન્ટ ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર સુશ્રી સુરભિ ભાટીએ એ પણ રજૂઆત કરી છે કે અરજદાર દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા દસ્તાવેજી પુરાવાઓ પરથી જણાય છે કે સામાવાળા વર્કમેને વર્ષ ૧૯૯૬ થી ૧૯૯૮ ના કોઈપણ કેલેન્ડર વર્ષમાં ૨૪૦ દિવસ પૂરા કર્યા નથી, તેમ છતાં, તે હકીકત ધ્યાનમાં લીધા વિના લેબર કોર્ટે પડકારવામાં આવેલ એવોર્ડ પસાર કર્યો છે. તેણીએ વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે લેબર કોર્ટ સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવેલ મસ્ટર-રોલની નકલ પરથી જણાય છે કે સામાવાળાએ કેલેન્ડર વર્ષમાં ૨૪૦ દિવસ પૂરા કર્યા નથી.

૩.૨ વિદ્વાન આસિસ્ટન્ટ ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર સુશ્રી ભાટી દ્વારા એ પણ રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે નોકરીમાંથી છૂટા કર્યાની તારીખથી લગભગ ૯ વર્ષના સમયગાળા પછી લેબર કોર્ટ સમક્ષ રેફરન્સ દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો અને તેથી, કાર્યવાહી પસંદ કરવામાં વિલંબની બાબત અસ્તિત્વમાં આવે છે અને તેથી, અરજી મંજૂર થવાને પાત્ર છે. તેણીએ વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે લેબર કોર્ટ દ્વારા સદરહુ હકીકતને તેના સાચા અને યોગ્ય અર્થમાં ધ્યાનમાં લેવામાં આવી ન હતી. તેણીએ રજૂઆત કરી હતી કે નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના પ્રસ્થાપિત કાનૂની સિદ્ધાંતો અને ચુકાદાઓ અસ્તિત્વમાં છે અને નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના પ્રસ્થાપિત કાનૂની સિદ્ધાંતોનો સંદર્ભ આપ્યા વિના અથવા તેના પર આધાર રાખ્યા વિના અથવા તેની ચર્ચા કર્યા વિના, લેબર કોર્ટે પડકારવામાં આવેલ એવોર્ડ પસાર કર્યો છે, જેના દ્વારા લેબર કોર્ટે અરજદારને સંબંધિત વર્કમેનને પાછલા વેતન વિના પુનઃસ્થાપિત કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો છે, જે ગેરકાયદેસર અને અન્યાયી છે.

૩.૩ અરજદાર વતી વિદ્વાન આસિસ્ટન્ટ ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર સુશ્રી સુરભિ ભાટીએ (૨૦૧૫) ૧૫ એસસીસી ૧ માં રિપોર્ટ થયેલ પ્રભાકર વિરુદ્ધ જોઈન્ટ ડિરેક્ટર સેરીકલ્ચર ડિપાર્ટમેન્ટ એન્ડ અધર્સના કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો છે.

૩.૪ અરજદાર વતી વિદ્વાન આસિસ્ટન્ટ ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર સુશ્રી સુરભિ ભાટીએ (૨૦૦૭) ૧૨ એસસીસી ૧૯ માં રિપોર્ટ થયેલ કૃષિ ઉત્પાદન મંડી સમિતિ વિરુદ્ધ પહલ સિંઘના કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર પણ આધાર રાખ્યો છે, જેમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:—

“૧૧. હવે એ કાયદાનો સુસ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે “વિલંબ સામ્યતાને પરાસ્ત કરે છે”.

૧૨. લેબર કોર્ટ ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમની કલમ ૧૧એ હેઠળ તેની વ્યાપક હકુમતનો ઉપયોગ કરે છે, પરંતુ આવી હકુમતનો ઉપયોગ વિવેકબુદ્ધિથી થવો જોઈએ. તમામ પાછલા વેતન સાથે પુનઃસ્થાપનની રાહત તેના માટેના સંબંધિત પરિબલોને ધ્યાનમાં લીધા વિના માત્ર એટલા માટે આપી શકાય નહીં કારણ કે તેમ કરવું કાયદેસર રહેશે. જેમ અગાઉ નોંધવામાં આવ્યું છે તેમ, આ કેસમાં, કોઈપણ રાહત આપવા માટેની મૂળભૂત જરૂરિયાતો પણ લેબર કોર્ટ દ્વારા માલૂમ પડી નથી.”

૩.૫ વિદ્વાન આસિસ્ટન્ટ ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર સુશ્રી સુરભિ ભાટીએ (૨૦૦૬) ૫ એસસીસી ૪૮૧ માં રિપોર્ટ થયેલ આસિસ્ટન્ટ એન્જિનિયર, સીએડી, કોટા વિરુદ્ધ ધન કુંવરના કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય

પર વધુ આધાર રાખ્યો છે, જેમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:—

“૬. જો કે, આ કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલા કેટલાક અવલોકનો નોંધવા જરૂરી છે. નેદુન્ગાદી બેંક લિમિટેડ વિરુદ્ધ કે.પી. માધવનકુટ્ટી એન્ડ અધર્સ (૨૦૦૦ (૨) એસસીસી ૪૫૫) માં ફરરા ૬ માં નીચે મુજબ નોંધવામાં આવ્યું હતું:

“૬. કાયદો યોગ્ય સરકાર માટે અધિનિયમની કલમ ૧૦ હેઠળ તેની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવા માટે કોઈ સમય મર્યાદા નક્કી કરતો નથી. એવું નથી કે આ સત્તાનો ઉપયોગ કોઈપણ સમયે થઈ શકે અને તે બાબતોને પુનર્જીવિત કરી શકાય જે ત્યારથી પતી ગઈ હોય. સત્તાનો ઉપયોગ વ્યાજબી અને તર્કસંગત રીતે કરવાનો હોય છે. સામાવાળાને સેવામાંથી બરતરફ કરવાના આદેશના આશરે સાત વર્ષના વીતી ગયા પછી કેન્દ્ર સરકારે આ કેસમાં સત્તાનો ઉપયોગ કર્યો હોય તેવો કોઈ તર્કસંગત આધાર અમને જણાતો નથી. જે સમયે રેફરન્સ કરવામાં આવ્યો ત્યારે કોઈ ઔદ્યોગિક વિવાદ અસ્તિત્વમાં નહોતો અથવા તો આશંકા સેવાઈ રહી હોય તેવું પણ કહી શકાય તેમ નહોતું. જે વિવાદ જૂનો થઈ ગયો હોય તે અધિનિયમની કલમ ૧૦ હેઠળ રેફરન્સનો વિષય હોઈ શકે નહીં. વિવાદ ક્યારે જૂનો ગણાય તે દરેક કેસની હકીકતો અને સંજોગો

પર આધાર રાખે છે. જ્યારે મામલો આખરી બની ગયો હોય, ત્યારે અમને વર્તમાન સંજોગો જેવા સંજોગોમાં અધિનિયમની કલમ ૧૦ હેઠળ રેફરન્સ કરવામાં આવે તે અસંગત જણાય છે. હકીકતમાં એવું કહી શકાય કે જ્યારે પ્રશ્નકર્તા રેફરન્સ કરવામાં આવ્યો ત્યારે કોઈ વિવાદ પેન્ડિંગ ન હતો. સામાવાળા દ્વારા આગળ ધરવામાં આવેલ એકમાત્ર ગ્રાઉન્ડ એ હતું કે સેવામાંથી બરતરફ કરાયેલા અન્ય બે કર્મચારીઓને પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવ્યા હતા. તેઓ કયા સંજોગોમાં બરતરફ થયા હતા અને ત્યારબાદ પુનઃસ્થાપિત થયા હતા તેનો ક્યાંય ઉલ્લેખ નથી. ઔદ્યોગિક વિવાદ ઊભો કરવા માટે સામાવાળા દ્વારા કરવામાં આવેલી માંગ પ્રથમ દર્શનીય રીતે જ ખરાબ અને અસમર્થ હતી.”

૩.૬ ઉપરોક્ત અવલોકનોને ધ્યાનમાં લેતા, અરજદાર વતી વિદ્વાન આસિસ્ટન્ટ ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર સુશ્રી ભાટીએ રજૂઆત કરી છે કે કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં વિલંબ ઘાતક સાબિત થયો છે અને તેથી, સંબંધિત વર્કમેન કોઈ રાહત મેળવવા માટે હકદાર નથી. તેણીએ વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે સમાન ધોરણે, વર્તમાન કેસનો પણ નિર્ણય થઈ શકે છે અને અરજી મંજૂર થઈ શકે છે અને પડકારવામાં આવેલ આદેશ રદ અને બાજુ પર મૂકી શકાય છે.

જ. બીજી તરફ, સામાવાળા વતી વિદ્વાન કાઉન્સેલ શ્રી રાજ્યગુરુએ રજૂઆત કરી છે કે અરજદાર વતી સાક્ષીએ તેમની જુબાનીમાં લેબર કોર્ટ સમક્ષ સોગંદ પર ખાસ જણાવ્યું છે કે અરજદારે, વર્તમાન સામાવાળાને છૂટા કર્યા પછી અન્ય મજૂરની નિમણૂક કરી છે અને તેઓ હજુ પણ અરજદાર સાથે કામ કરી રહ્યા છે અને તેથી, આઈ.ડી. એક્ટની કલમ ૨૫જી અને એચની જોગવાઈઓનો સ્પષ્ટ ભંગ છે. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે આવા સંજોગોમાં, વિલંબ ઘાતક સાબિત થતો નથી અને તેથી, પડકારવામાં આવેલી ગેરકાયદેસરતાને પડકારવા માટે વર્તમાન અરજદારના માર્ગમાં વિલંબ નડતરરૂપ બની શકે નહીં.

જ.૧ સામાવાળા વતી વિદ્વાન કાઉન્સેલ શ્રી રાજ્યગુરુ કોર્ટ સમક્ષ આગ્રહપૂર્વક વિનંતી કરે છે કે વર્તમાન અરજી ફગાવી દેવામાં આવે અને લેબર કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલ પડકારવામાં આવેલ આદેશ બહાલ રાખવામાં આવે.

પ. મેં રેકૉર્ડ પર રજૂ કરાયેલા સાહિત્ય અને સંબંધિત દસ્તાવેજોને ધ્યાનમાં લીધા છે. મેં લેબર કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા એવોર્ડ તેમજ તેની સાથે જોડેલા સંબંધિત કાગળોનો પણ અભ્યાસ કર્યો છે.

ક. રેકૉર્ડ પરથી જણાય છે કે લેબર કોર્ટે એવોર્ડના પાના નં. ૧૭ પર સંબંધિત સાક્ષીની જુબાની અને ઉલટ તપાસનો સંદર્ભ આપ્યો છે, જેમાં ખાસ અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે વર્તમાન સામાવાળાને છૂટા કર્યા પછી, અરજદારે ઘણા

લોકોને કામે રાખ્યા છે અને તેઓ છેલ્લા ૧૦ વર્ષથી કામ કરી રહ્યા છે અને તેથી, આવા સંજોગોમાં, અહીં એ નોંધવું જરૂરી છે કે તે આઈ.ડી. એક્ટની કલમ ૨૫જી અને એચનું સ્પષ્ટ ઉલ્લંઘન છે.

૭. કેસની હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં લેતા, આ કોર્ટનો એવો અભિપ્રાય છે કે અરજી ધ્યાને લેવા પાત્ર નથી અને તે ફગાવી દેવાને પાત્ર છે. જો કે, વર્ષ ૧૯૯૯ થી સામાવાળા નોકરીની બહાર છે અને હવે લગભગ ૨૫ વર્ષ જેટલો સમય વીતી ગયો છે તે હકીકતને ધ્યાનમાં લેતા, પુનઃસ્થાપન અને અન્ય પરિણામી રાહતને બદલે સામાવાળા વર્કમેનની તરફેણમાં પૂર્ણ અને આખરી પતાવટ પેટે એકમશઃ વળતરની રકમ મંજૂર કરવી ન્યાયી અને યોગ્ય જણાય છે.

૮. આથી, અરજદારને સંબંધિત વર્કમેનને પૂર્ણ અને આખરી પતાવટ માટે એકમશઃ વળતર પેટે રૂ. ૨,૫૦,૦૦૦/- ચૂકવવા આથી નિર્દેશ આપવામાં આવે છે. આ આદેશની રિટની નકલ મળ્યાની તારીખથી ૮ અઠવાડિયાના સમયગાળાની અંદર, આરટીજીએસ/નેફ્ટ દ્વારા બેંક વિગતોની ચકાસણી કર્યા પછી સંબંધિત વર્કમેનને સદરહુ ચૂકવણી કરવાની રહેશે.

૯. લેબર કોર્ટ, રાજકોટ દ્વારા રેફરન્સ (એલસીઆર) કેસ નં. ૫૨ ઓફ ૨૦૦૯ માં પસાર કરાયેલ પડકારવામાં આવેલ એવોર્ડ તારીખ ૦૫.૧૧.૨૦૨૨ માં

આથી ઉપરોક્ત હદ સુધી ફેરફાર કરવામાં આવે છે. અરજી અંશતઃ મંજૂર કરવામાં આવે છે. રુલ ઉપરોક્ત હદ સુધી આજરી કરવામાં આવે છે.

સહી/ –

(હેમંત એમ. પ્રચ્છક, જે)

સુરેશ સોલંકી

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.